

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qualificatoris, Et
Olim Complvti Sacræ Theologiæ Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Disseritvr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 5. Vtrum desiderium tam efficax, quam inefficax reperiatur in Deo.
Et quid de alijs affectibus prosequutionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

Propositio 4.

40

Deus omnes creaturas tam existentes, quām possibles quoad omnes earum bonitates tam absolutas, quām relatas potest amare amore stricto. Defacto autem etenim censendus est eas amare, quatenus ipsi decentissimum, & honestissimum fuerit.

Prior pars propositionis ex dictis est certa. Quia certum est, Deum posse concipere, imo concipere de facto omnes creaturas etiam, quā existunt, ut possibles cum præcisione ab existentia, concipiendo in illis sub ea præcisione omnes carum bonitates. Ergo ut sic præcisas poteris eas quoad omnes bonitates amare. Quod est, amare eas amore stricto.

Seconda verò pars propositionis supponit ex dictis disp. 33. q. 5. Deum non necessariō, sed liberē amare creaturas omnes, etiam purē possibles, quoquāmodo illas amer. Quo posito, scire non possumus speciatim, in quā mensurā, sive numero amer illas: atque ita uniuersum solum asserimus, eas amare, prout sibi decentissimum est, iuxta doctrinam uniuersalem traditam disp. 32. q. 3. Vbi probauimus, Deum de facto semper operari honestissime, ad id que moraliter necessitatum esse. Quia ratione autem amore stricto amat Deus, aut amare potest bona creata possibilia; eadē censendus est aut amare, aut amare posse bona etiam impossibilia. Nam & hæc esse amabilia à Deo, dicta disp. 33. q. 8. statutum est.

QVAESTIO. IV.

An in Deo detur affectus gaudij.
Et circa quā obiecta.

41

Certum est, in Deo propriissimum gaudium reperiiri tum de bonis sibi intrinsecis, tum etiam de extrinsecis prout existentibus. Docent id omnes Theologi cum S. Th. I. p. q. 20. art. I. & lib. I. contra Gent. cap. 90. & traditur in Scripturā, dum Prou. 8. dicit de le Sapientia genita. Et delectabatur per singulos dies. Tum Deus ut. 30. Reueretur enim Dominus, ut gaudeat super te: sicut gaudusest in Patribus tuis. Isaie 62. Gaudebit super te Deus tuus; & alibi. Ratio autem est manifesta. Quia, cū gaudium propriè dictum fruitio quādam, sive delectatio sit de bono prout habito, sive prout existente, planè est perfectio quādam ex conceptu suo nullam ferens imperfectionem repugnantem Deo. Sed Deus cuncta bona existentia tum sibi intrinseca, tum etiam extrinseca prout habita, sive prout existentia clarissimè intuetur. Ergo de utrīque prout sic propriissimum gaudet. De intrinsecis quidem necessariō; & extrinsecis verò liberē; & consequenter in eā mensurā, quā sibi est decentissima, iuxta sapientiam alias in simili.

Observandum tamen est S. Th. cap. 90. citato gaudium à delectatione distinguere; quod hoc solum sit de bono intrinseco; illud verò de extrinseco, & extrinseco. Unde concludit in fine capituli. Deus propriè in se ipso delectatur; gaudet

autem in se, & in alijs. Verum, nisi hac proprietate verborum non adeo rigide obliterata, sape gaudium, & delectatio in viu communi confundi solent, pro eodemque affectu viuperati indiscriminatum.

Solum potest hic dubitari, an etiam circa bona possibilia præcisè ut possibilia possit in Deo dari gaudium. Nonnulli Recentiores supponunt, posse. Alij, non posse: etiā ex professo rem non discutant. Pro utrāque parte est ratio dubitandi. Pro affirmatiuā. Quia, cū possibilia abolute sint possibilia; etiā Deus de earum existentia gaudere nequeat, videtur tamen gaudere posse de earum possibilitate. Pro negatiuā. Quia, cū possibilia nullam realem existentiam habeant, nihil habere videntur, quo possint effectum gaudij terminare.

Pro negatiuā sententia sto. Quia, licet possibilia absolutè sint possibilia, quācū absoluunt id, quod de suo quiditatib; sive in statu quiditatib; sunt, iuxta doctrinam datam in Pha. ro Scient. disp. 10. & 11. q. 1. ut sic tamen non aliter sunt bona, quam secundūm se præcise, sive quiditatib; quo pacto propriissimum obiectum sunt amoris stricti prout conditisci à gaudio. Non ergo ut sic possint obiectum gaudij. Quod non in bonum secundūm se præcise, quem admodum amor strictus, sed in bonum prout actu existens tendit, ut ex dictis in praecedentibus constat. Nos quidem, qui cuncta per species existentium concipiimus, atque ita possibiliter rerum ut quid existens apprehendimus, forsan ob id de ea possumus propriè gaudere. Sed aliud de Deo est, qui cuncta cognoscit, ut sive. Quod si Deus non potest habere affectum gaudij de bono possibili ut talis; minus poterit de impossibili. Tametsi illud aliquo modo amare possit iuxta doctrinam stabilitam disp. 33. q. 8. Hac dicta sunt de gaudio absoluto. An autem gaudio conditionato ex parte obiecti Deus in bona possibilia, aut etiam in impossibilia ferri possit, ex dicendis q. 8. constabit.

QVAESTIO. V.

Vtrū desiderium tam efficax, quam inefficax reperiatur in Deo. Et quid de alijs affectibus prosequitionis.

Concors Theologorum sententia est, Deum erga intrinseca sua bona toti Trinitati communia nullatenus habere posse affectum desiderij aut simplicem, aut efficacem. Quia huiusmodi bona non possunt concipi à Deo ut à se consequentia, quasi prius non habita, prout ad affectum desiderij, quantumvis latè viuperati, requisitum est iuxta ea, quā dicebamus supra quāl. 1. num. 15. Loquor autem de bonis toti Trinitati communibus. Quia est dubitabile, an amor, ex quo procedit Spiritus sanctus, relate ad ipsum, et est persona producta, sit desiderium. De quo hic non agimus; nam proprius locus huius dubij est in Tract. de Trinitate.

Controversia igitur solum est, an Deus circa bona creata desiderium habere possit. Sententia negativa solet attribui S. Th. lib. I. contra Gent.

Disp. 34. De Vari & pass. actu. diui. volunt. Q.5. 505

Cent. cap. 89. num. 7. & 1. par. quæst. 20. art. 1. ad 2. licet ibi solùm videatur negare Deo desiderium circa intrinseca bona. Tenent tamen illam ad eum art. 1. Caiet. Bann. Zumel. Nazar. Molin. Arrub. Fasol. Ioan. & S. Th. & alij. Item Granad. tract. 6. de Volunt. disput. 4. num. 3. Ruiz. disput. 52. de Volunt. sec. 6. & Ribaden. disput. 22. de Volunt. cap. 5. num. 50. Opposita tamen sententiam adstruentem in Deo desiderium circa bona creata tenent Vazq. 1. par. disput. 84. cap. 1. Soar. lib. 3. de Attrib. cap. 7. num. 4. Albiz. tract. 2. de Volunt. disput. 9. sec. 1. num. 19. Becan. tract. 1. cap. 12. concl. 5. Alarc. tract. 3. disput. 7. cap. 2. num. 13. Martinon 1. par. disput. 16. sec. 4. num. 29. & alij. Herice vero disput. 20. cap. 3. respectu eorum bonorum, quæ a nostra voluntate pendent, ponit in Deo desiderium, negans illud respectu bonorum, quæ pendent a sola Dei voluntate. Ex his autem plerique non solum efficax, sed simplex etiam desiderium dant Deo circa bona creata: quale contineri arbitrantur in illis verbis Apostoli 1. ad Timoth. 2. *Deus omnes homines vult saluos fieri.* Ad quæ verba alludens Chrysost. homil. 1. in epist. ad Ephesios dixit, Deum fragranti desiderio vehementer desiderare nobis nostram salutem. Circa bona denique impossibilia nullatenus posse Deum habere desiderium efficax absolutum, apud omnes est manifestum, an vero habere possit simplex, dubitabile est.

Propositio 1.

47 Deus erga sua intrinseca bona toti Trinitati communia nullatenus habere potest affectum desiderij.

Quia desiderium iuxta sententiam omnium ex suo conceptu ut minimum habet, est conatum quendam voluntatis tendentem ad dannam existentiam rei desideratae, volendo ut illa existat: ob idque vel determinat, vel inclinat voluntatem desiderantis aut ad causandam rem immediate, aut ad ponenda media, quibus ea obtinenda est. Vnde omne desiderium ex suo conceptu necessariò supponit obiectum desideratum ab aliquo principio esse causabile, seu producibil, ponibile in natura rerum. Quod cum non habeant bona intrinseca Dei neque quoad existentiam, neque quoad possessionem, nullatenus a Deo ipso desiderari possunt. Et confirmari potest. Quia circa bona alias necessaria Deus affectum desiderij nequit habere, prout videbimus proposit. 5. Talia autem præ ceteris excogitabilibus sunt bona intrinseca ipsius toti Trinitati communia.

Propositio 2.

48 Quod attinet ad desiderium Dei de bonis creatis, sententiae oppositæ commemoratae num. 46. quadantenus videntur posse conciliari.

Etenim, si rigidè mos loquendi communis spectetur, non dicitur quis desiderare id, quod pleno iure, ac potestate in sua voluntate habet, etiam si per voluntatem alienam execundum sit. Principes enim, & Domini non dicuntur

desiderare, sed velle, aut intendere id, quod per seruos, aut factulos exequuntur. Cum ergo Deus tanquam supremus Dominus omnium, ac Princeps universi cu[m] omnino bona creata, etiam quæ ab arbitrio creato pendent, plenissimo iure, & potestate habeat in sua voluntate; seruato strictè toto rigore communis sermonis, non videtur dicendum ea desiderare, sed velle. Et hoc est, quod intendit prima sententia negativa. Cæterum, quia Deus bona dependentia ab arbitrio creato non extorquet de plenitudine potestatis, acque dominij, sed tuui quadam, humanaque providentia ita procurat, ac si ea non haberet in sua voluntate; non abs iure ea desiderare dicitur, seruata etiam sufficienter proprietate verborum; de quibus bonis in speciali loquutus est Chrysost. citatus supra. De eidem que potissimum loquuntur Vazq. & alij. Autores secundæ sententie, sed distinctius, quam alij. Heric. Verum enim vero, quia similem forme tendendi modum habent omnes Dei volitiones, quibus vult, ut obiecta earum existant, & quæ subinde aliquo modo talium obiectorum sunt causaria, sive hæc a solo Deo sine oriunda, sive etiam a causis creatis aut necessarijs, aut liberis, sive pro tempore futuro, sive pro praesenti ea causanda amentur; ideo omnes huiusmodi volitiones non sine ratione sub nomine desiderij complecti possunt universæ; præsertim, cum non habeat vius specialia verba, quibus eas designantur. Quo iure nos quoque eas, cum opus fuerit, indistincte desideria vocabimus; tametsi interdum loquutio minus stricta sit. Ex quibus patet, quomodo pars hæc controversia quæ de solo nomine est, componi inter Doctores possit. Pergo ad alteram, quæ non nihil rei habet.

Propositio 3.

49 Deus non solum efficaci, sed simpli ci etiam desiderio ferri potest in obiecta creata.

De desiderio afficaci nullum est dubium, supposita acceptione latè desiderij, in qua iam procedimus. Quia decreta, quibus Deus efficaciter creaturarum existentiam decernit, desideria efficacia sunt iuxta acceptiōnem tamē. Dari autem in Deo talia decreta, & de fide certum, & lumine rationis conspicuum est. De desiderio simplici non est tam certa propositio. Ea tamen nihilominus inde probatur primò. Quia voluntas, quam Deus habet, ut peccatores conuertantur, vtque omnes homines bene operentur, & sancte vivant, testante Scripturā sacra Ezech. 18. & 33. ad Thesalon. 4. saepè alibi planè est desiderium iuxta dicta. Sed non est desiderium efficaci; vel absolutum; cum sape sèpius non impleatur: vel conditionatum; cum nulla sit excogitabilis conditio eius. Ergo est desiderium simplex.

Secundo probatur. Quia desiderium 50 simplex, saltem eorum bonorum, que a voluntate creatæ pendent, perfectio est nullam imperfectionem Deo repugnantem inuoluens. Ergo tale desiderium possibile est Deo. Id quippe solum imperfectionis videtur in illo excogitabile; quod argueret in Deo impotentiam obtinendi obiectum desideratum. Ut sape arguit in nobis, qui simplici affectu propteræ des.

Sss

desideraum aliquia, quod illa obtinere nos possumus, desideratur efficaciter, si possemus). At desiderium tale in Deo talem impotentiam non arguit: et si arguat voluntatem efficacem conservandi integrè iura libertatis creatæ, aut etiam permittendi oppositum eius, quod desideratur; monardique, per se non stare, quoniam illud habeat esse. Pone enim, Deum ex simplici, ardenter desiderio salutis Iuda consulisse ei auxilia sufficientia, quæ contulit, ad non peccandum; certè tale desiderium non impotentiam, sed suam, plenam amorem, ab omnique imperfectione nevo proflus immunem prouidentiam diuina voluntatis ostentat; demonstrans pariter perfidam, diabolicamque posteriā voluntatis Iuda. Stet itaque, desiderium simplex eorum bonorum, quæ a creatâ voluntate dependent necundē repugnare Deo. Male que subinde docuisse Recipit. tom. 2. lib. 2. quæst. 10. actum liberum inefficacem dari in Deo non posse. Vtrum autem ille, quo vult, ut omnes homines salvi fiant, desiderium simplex sit absolutum, vel efficax conditionatum, in Tract. de Proniden, determinabimus. Vbi citam efficaciter confutabimus ut proflus impossibile aliud quoddam genus desiderij semi-efficacis, quod adstrinxit quidam Recentiores veluti medium inter efficax, & inefficax; quo, inquit, Deus, quantum est ex se, efficaciter desiderat salutem omnium, dum ad eam obtinenda media adhibet sufficientia; tametsi illam non obtineat. De quo ibi plura.

Difficilius est, an circa bona à sola sua voluntate pendentia possit Deus etiam desiderium simplex habere. Existimo posse. Quia sœpe huiusmodi desideria valde sunt congrua, & utilia in Deo, non solum ad exercendam in illis suam libertatem, sed etiam ad alios fines. Sœpe etiam connaturaliter ex alijs actibus diuinis legi videntur. Quod argumento est, defacto eriam in Deo reperti. Dum enim Deus in bonitate absoluta aliquius subiecti complacet, connaturale est, ut ei desideret quodvis bonum relatum; eo quod amor subiecti ad ei volendum bonum inclinat. Sed sœpe non potest desiderare efficaciter; quia desiderat efficaciter malum oppositum. Ergo connaturale est, ut simplici desiderio desideret: maximè quia tale desiderium sœpe commendat maximopere bonitatem diuinam pronam ex se ad volendum bonum cuius creatura, & cum effectu efficaciter volitaram, nisi ad volendum efficaciter ei malum oppositum, quasi cogeretur aliunde. Quocirca Patres solent dicere, Deum quasi coactum punire homines propter peccata. Non punire autem coactus, nisi ex se desiderio simplici à propria peccatori infictis optaret abstinere. Coactè enim non operatur, qui oppositum non desiderat eius, quod facit. Pariterque censendum est, quoties Deus cuius creatura, quam alias amat, efficaciter vult malum aliquo titulo.

Propositio 4.

52 Deus circa bona impossibilia ne simplex quidem desiderium habere potest.

Supponit propositio desiderium efficax absolutum de bono impossibili omnino repugnare Deo. Quod est certissimum. Idque ipsum affirmat de desiderio simplici. Probatur autem,

Quia de conceptu desiderij etiam simplicis inacti supponitur dicta est, tendere per modum consitus ad dandam existentiam obiecto desiderato ad idque mouere, sive inclinare voluntatem. Sic autem voluntas diuina in obiectum impossibile non potest tendere: cùm sit valde ineptum, & nugatorium, conari quoquo modo in id, quod iudicatur impossibile, ut satis ex se est notum. Et sane, si Deus simplici desiderio posset desiderare impossibile, consequenter posset media adhibere ad illud obtinendum: quia de ratione desiderij, ut dicebam, est mouere ad apponenda media pro re desiderata obtinenda. Quis autem non videat aperte, esse chynericum, quod Deus re ipsa apponat media ad obtinendum impossibile. Est autem vera propositio tam de impossibili per se, quam de impossibili per accidentem, sive ex suppositione. Quia de vtroque prout impossibili cadem ratio est. Tametsi impossibile per accidentem antecedenter ad suppositionem, vnde eius impossibilitas nascitur, bene potest sub desiderium cadere: quia ante tales suppositiones non est impossibile, sed possibile. Cum tamen impossibile per se semper sit tale; atque ita nunquam affectum desiderij terminare valeat. Porro in hac, & praecedentibus propositionibus de desiderio absoluto loquuti sumus. De conditionato enim ex parte obiecti inferius quæst. 8. tractandum est.

Propositio 5.

Deus neque efficax, neque simplex desiderium potest habere circa bona, quæ aliunde sunt necessaria quoad existentiam.

Addo aliunde, ut praescindam à sententiâ Asserentium, Spiritum sanctum procedere à Patre, & Filio per desiderium: qua sententia supposita, existentia necessaria, quam Spiritus sanctus habet, non aliunde, quam ab ipso desiderio, per quod desideratur, habet. Porro bona intrinseca Deo toti Trinitati communia, & necessaria quoad existentiam, quam habet à se, & Deo desiderari non posse peculiariter insuper titulo, conitat ex dictis propositis. 1. Superestque subinde, ut in proposito, praesente dumtaxat sit sermo de ceteris distinctis à Deo. Quia quidem vel per se, vel per accidentem necessaria esse possunt, hoc est, vel absolute, vel ex suppositione, ut dictum de impossibilibus propositum. Et de vtrisque pariter agitur in hac 5. Cuius perspicua ratio est. Quia; cùm sit de conceptu desiderij, etiam simplicis, ut sœpe diximus, tendere per modum conatus ad dandam existentiam obiecto desiderato; desiderium quodvis de obiecto, quod supponitur iam aliunde necessario existens, non potest non esse superfluum, atque adeò proflus irrationaliter ex conceptu suo: & consequenter non potest non esse Deo penitus impossibile. Ex hac, & ex praeced. proposito, sequitur, multò minus posse Deum desiderare, ut aliquid ens habeat, vel, ut non habeat esse quiditativum sive essentiam, quam vere habet: quia habere illam, necesse est, & non habere, impossibile omnino est.

Propositio 6.

In Deo nec datur, nec est possibiliis actus spei propriè dictæ. Sicut neque actus audaciae.

Ita tenent omnes Theologi, prout apud citatos supra videre licet, Ratio autem prioris partis propositionis est. Quia id solum dicitur sperari, quod comparatione sperantis obtentu arduum est, & difficile; quale nullum bonum creatum comparatione Dei esse potest. In quo ramen arduitas ita consistat varie explicatur a Theologis, ut supra num. 18. notauimus. De quo in Tractatu de Specie. Posterioris autem partis est ratio. Quia audacia affectus est aggrediens bonum difficulter, & cum imminentे periculo consequibile. Qualiter nullum bonum potest consequibile esse comparatione Dei; vt constat.

QVAESTIO VI.

Vtrum in Deo detur amor benevolentie; & amicitiae; atque etiam amor concupiscentiae. Et circa quæ obiecta.

55 Propria amicitia secundum Arist. lib. 8. Eth. ad Nicomachum cap. 2. est benevolentia mutua non latens. Dicitur benevolentia, vt significetur, debere esse amorem tendentem in amicum propter ipsum, & ex complacentia ipsius, non propter commodum amantis, aut ex complacentia propria; qualiter amor benevolentie stricte tendit in personam amatum, vt docet ipse Arist. lib. 7. Eth. ad Eudemum cap. 8. Dicitur mutua, vt significetur, primò quidem amicitiam nisi inter duos esse non posse: quia nullus sui amicus dicitur. Secundò, amorem amicitiae circa personam rationalem, que redamare possit, versari debere: circa irrationalia enim non potest esse amicitia propria. Tertiò, debere personam amatam defacto amantem se redamare: alioquin amor persona amantis benevolentia solum erit, quæ inchoatio quædam est amicitiae, vt dicit idem Arist. lib. 9. Eth. ad Nicom. cap. 5. Dicitur denique non latens, vt significetur, mutuum amicorum amorem debere esse verique nouum. Hec tamen ultima conditio non solet recipi a Theologis, vt notat Petr. Hurt. de Charit. disput. 120. sec. 1. §. 3. Porro, licet benevolentia stricte sumpta ad alterum ab amante sit, sicut & amicitia: latius tamen accepta ad ipsum quoque amantem est. Nam & amor, quo vniuersisque se ipsum amat complacendo in se ipso, siue volendo sibi bonum ex complacentia lui, benevolentia erga se ipsum vocari solet.

56 Quæcum ita sint, communiter Theologi conueniunt, Deum se ipsum totum adäquare non amare amore amicitiae, aut benevolentiae stricte sumptæ. Quia deest conditio distinctionis inter amantem, & amatum ad hos affectus requisita. Vtrum autem inter personas diuinæ inter se comparatas mutua amicitia reperiatur, sub contro-

uersia est: quam hic non nulli ex professo examinant, & desinunt. Ego vero ad Tract. de Trinitate intendam censeo. Quia eius resolutio multum dependet ex principijs eius materiæ: modique de voluntate Dei non ut trini, sed ut unius agimus. Videntur interim Herice disp. 14. cap. 3. Ruiz disp. 52. de Volunt. sec. 4. & Hemel. tit. 5. disp. 2. cap. 3. Creaturas vero rationales, dum sunt in statu iustitiae, amari a Deo amore amicitiae proprie, unanimiter defendant Theologi cum Magistro in 3. dict. 32. & S. Th. I. p. q. 20. art. 2. & 2. 2. q. 23. art. 1.

Iam vero de amore concupiscentiae Dei erga sua intrinseca bona duplex sententia est. Prima, non dari in Deo talem amorem. Hanc sententiam sequitur Albiz disp. 4. de Volunt. sec. 5. n. 3. eamque probat; quia ad amorem concupiscentiae requiritur distinctio realis inter bonum amatum, & subiectum, cui amatur; qualis non datur inter Deum, & sua intrinseca bona. Consentit Soar lib. 3. de Angelis cap. 4. n. 5. Subtribit etiam Herice disp. 14. n. 12. putans, saltem amorem ipsum concupiscentiae debere distingui realiter a bono amato; qualiter in Deo non distinguitur. Addit tamen n. 13. quia in Deo distinguitur virtualiter, virtualiter saltem posse dici amorem concupiscentiae. Ruiz vero disp. 52. de Volunt. sec. 5. n. 9. eamdem sequitur sententiam ductus alia ratione: quia nimis amor concupiscentiae formaliter ut talis vult bonum utile, vel iucundum prout tale est amanti, vel amico amantis; non autem, prout est honestum reddens amabilem amicum. Totum autem bonum, quod Deus sibi vult, prout est summum bonum honestum, quo redditur summe amabilis, illud vult. Secunda sententia, quam docti Recentiores sequuntur, est, in Deo erga sua intrinseca bona dari amorem concupiscentiae. Hac de concupiscentiae Dei ut unius. De concupiscentiae vero unius Personæ diuinæ respectu alterius etiam est lis. Albiz, & Recentiores commorati eam conceant. Ruiz negat. Herice virtualiter solium admittit. Sed nobis hic de priore solum augendum est, altera in Tract. de Trinit. ut in proprium locum remissa.

Denique de concupiscentia diuinæ respiciens 58 bona creata Ruiz n. 10. dicit, nullum Doctorem esserere dari in Deo, ita, vt Deus talia bona sibi ipsi concupiscat: licet aliqui concedant, concupiscere ea suis amicis, videlicet hominibus. Cum tamen Soarez vbi supra expresse afferat, amorem, quo Deus vult sibi bona extrinseca; vt honorem, laudem, &c. concupiscentiam dici posse respectu talium bonorum. Id quod sepe etiam affirmat Alarc. tract. 3. disp. 2. cap. 3. & alij Recentiores. Quinimo id ipsum videtur expressum in S. Th. I. p. q. 20. art. 2. ad 3.

Propositio 1.

Deus erga se ipsum actum amitiae; 59 aut benevolentiae stricte sumptæ habere non potest. Benè tamen actum benevolentiae latiori modo acceptæ,

Constat ex dictis. Quia de conceptu amicitiae, & benevolentiae stricte est, terminari ad alterum. Benevolentia vero latior se ipsum amat vniuersisque, dum in se ipso complacet, vel sibi vult bonum quodvis ex complacentia sui iuxta dicta n. 55.